

go, I. Talko — Hrynczewicz v Odbitka z czasopisma Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika, Kosmos XXXVI., Lwow 1911. — M. Равнилар (M. Митић), O jednoj desetogodišnjici. Beligrad 1911. — L. Pirce, iz življenja Dr. N. Zupaniča. (Uvod k govoru „Slovenija vstani!“ Cleveland 1916. — P. S. Taletov. Srbi in dr. N. Županič (Jutranje novosti, I. 75). Ljubljana 1923. — „Jutranje Novosti“, I. 53, 35, 36 39, 41, et pass. Ljubljana 1923). — P. R. Radosavljevich: Who are the Slavs? Boston 1918, str. 191 et pass. — Radikalna stranka u Slovenačkoj. Almanah Pašić, knj. I., str. 61—66, Beograd 1924. — S. Vurnik — Dr. Niko Zupanič, Narodna Enciklopedija SHS 1925. — Byzantion, Revue internationale d'Études des Byzantines, Tome II. Paris-Liège 1926. — O.: Niko Županič, Povodom 50-godišnjice života i 25-godišnjice nacionalnog rada. Narodno Djelo, Zagreb, god. I., br. 43 od 28. nov. 1926, str. 2—3 (s sliko in faksimilom podpisane). — Jubilej g. dra. Nike Zupaniča (s sliko), Politika, Beograd, god. XXIII., broj 6683, od 1. dec. 1926. — Niko Županič, povodom 25-godišnjice nacionalnog rada. Novosti, Zagreb, god. XX, broj 334, 2. dec. 1926. — O.: Povodom 25-godišnjice nacionalnog rada g. dr. Nike Zupaniča. Samouprava, Beograd, br. 274, od 1. dec. 1926. — Paul V. Breznik: Dr. Nico Zupanič Revue des Balkans IX./IV. 1927. p. 144/45.

Dr. S. Vurnik.

Desetletnica smrti Milana Mitića.

V toku svetovne vojne je sklenil svoje mlado življenje mož, ki je obetal postati med Srbi odličen predstavitelj prazgodovinske in klasične arheologije. To je bil Milan Mitić ali jeromonah Donat Mitić, kakor se je imenoval potem, ko je oblekel črno meniško haljo. Reven od doma, moral je že zgodaj

piti iz čaše bridkega spoznanja o življenju. Življenje ga je razočaralo, toda on je ostal idealist, močan in vzvišen v svojih nazorih in pogledih na svet. Razen z arheologijo se je bavil tudi s cerkvenim govorništvom in publicistično in je, prežet za jugoslovansko idejo, začetkom vojne v Nišu večkrat o Slovencih pisal članke v tašmojnej politične liste. Krasen je njegov članek »Jedan presto koji čeka«, ki obravnava v kratkem usodo Slovencev v zgodovini in pomen gosposvetškega polja na Koroškem. Članek je izšel, če se ne motim, jeseni leta 1914. v Nišu, v listu »Novosti«, katere je urejeval pokojni Savčić, bivši urednik »Pravde«.

Milan Mitić je bil rojen v Beogradu 1. marca 1886 in je umrl istotam 26. maja 1916. Osnovno šolo in šest razredov gimnazije je dovršil v Šabcu, maturo pa je položil v Beogradu leta 1905. Na filozofski fakulteti beograjskega vseučilišča je poslušal klasično filologijo in arheologijo pri profesorju M. M. Vašiču. Po dokončanih studijah je bil leta 1909. imenovan za asistenta v beograjskem Zgodovinsko-umetniškem muzeju. Za balkanske vojne, po Kumanovski bitki, je bil v jeseni leta 1912. dodeljen avtorju teh vrst in je potoval z njim v politični misiji na Dunaj. Ko se je začetkom leta 1913. vrnil v Srbijo, je bil Mitić imenovan za suplenta na gimnaziji in učiteljišču v Aleksincu. Toda že junija istega leta se je vrnil v Beograd in se tam za nekaj časa posvetil studiju prazgodovinske arheologije in publicistiki. V aprilu leta 1914. pa je Mitić vstopil kot redovnik v samostan Rakovico pri Beogradu in je bil še novembra istega leta posvečen za jeromonaha v Nišu. Ko so Avstrijci zasedli Srbijo, so Mitića vjeli v samostanu Kaliniću. Da bi izdal neke tajnosti, posebno glede umika srbske

vojske, so ga topli in mučili z lakoto. Ker pa ni hotel ničesar izdati, so ga avstrijski vojaki odvedli v Zemun. Ker je vsled stradanja in naporov zbolel za jetiko, so ga vojaške oblasti puščale tudi domov k staršem v Beograd, toda vedno le za osem dni. Doma ga je vest, da mu je najmlajši brat Bogoljubov padel v vojni in da je bil srednji brat Miloš deportiran na Madžarsko, zelo

Njegova glavna dela so:

Преисторијски златан накит из Велике Врбнице. („Старинар“, N. P. II.) Beligrad 1907.— Аскоси из Винче. („Старинар“, N. P. III.) Beligrad 1908.— О једној десетогодишњици. Beligrad 1911.— Црквени Музеј. („Пијемонт“, 24. VIII. 1911.)— Св. Ђорђе Кратовски. („Пијемонт“, 15. II. 1915.)— Христос у уметности. (Гласник Православне Цркве, 1914.)— Видовданске мисти. (Гласник Православне Цркве, 15. VI. 1914. Beligrad.)

N. Zupanič.

Milan Mitić.

potrla. Izdihnil je svojo blago, toda izmučeno dušo v naročju svoje matere.

Vse do danes Mitić ni dobil primerne nekrologa in življenjepisa. Že v zgodnji mladosti je pokazal velik dar za arheologijo in za umetniško občutovanje in razumevanje. Napisal je, s pravim podpisom, ali pod pseudonimom (posebno M. Ravničar) celo vrsto religioznih, političnih in estetskih člankov, razprav in kritik.

Petindvajsetletnica smrti V. Tomaschka. Naši geografi in etnologi, ki so ob prelomu stoletja študirali na dunajski univerzi, se še gotovo spominjajo ljubeznivega in dobrega profesorja Viljema Tomaschka, ki je napisal znamenita paleoetnološka dela, a je bil tedaj še malo razumevan in dosti malo priznan. Ker se je bavil tudi s staro etnologijo južnih Slovanov in Rusov, naj mu bodo te vrstice posvečene v spomin.

Zgodovinski geograf in etnolog Viljem Tomaschek je bil rojen v Olomucu na Moravskem 26. maja 1841 in je umrl na Dunaju 9. septembra 1901. Osnovno šolo je obiskoval v Iglavi, a po očetovi smrti se je preselil k bratom na Dunaj, kjer je bil sprejet kot eksternist na Terezijansko Akademijo in kjer je profesor Ptaschnik v njem prebudil zanimanje za geografijo, zgodovino in kartografijo. Gimnazijsko maturo je položil na škotski gimnaziji na Dunaju in leta 1860. se je vpisal istotam na univerzo kot slušatelj klasične filologije; zraven tega je proučeval lingvistiko pri Frid. Müllerju in Fr. Miklošiču kakor tudi geografijo pri prof. Simonyu. Po končanih študijah je bil 1864 nastavljen na Akademski gimnaziji kot »Probekandidat« in še istega leta je dobil na